

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
**«НАУКОВІ ПРОЄКТИ
ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

А «Освіта»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

А1 «Освітні науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Педагогіка вищої школи

Мова навчання

Українська

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«25» червня 2025 року протокол № 6

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від 26 червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.

Директор

Вікторія СИДОРЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

А «Освіта»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

А1 «Освітні науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Педагогіка вищої школи

Мова навчання

Українська

Біла Церква 2025

Робочу програму з навчальної дисципліни «**Наукові проєкти та грантова діяльність**» складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності А1 «Освітні науки» галузі знань А «Освіта» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

Куліченко-Чугіна Алла Костянтинівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 03 червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 9 від 13 червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 25 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри
педагогіки, психології та
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОПП «Педагогіка
вищої школи», кандидат
педагогічних наук, доцент

Володимир КУЛШОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ».....	7
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	13
7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	14
8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	16
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	16
10. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	18
11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ».....	18
12. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	20
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	21

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань А «Освіта»	Вибіркова
		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість академічних годин – 120	Спеціальність А1 «Освітні науки»	2
		<i>Семестр</i>
		3
		Лекції
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	8 год.
		Практичні
		8 год.
		Самостійна робота
		104 год.
		Підсумковий контроль: залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів освіти системного розуміння теоретико-методологічних засад розроблення, управління та реалізації наукових проєктів, а також набуття практичних компетентностей у сфері грантової діяльності, що забезпечують здатність ініціювати, готувати, подавати та супроводжувати проєктні заявки в національних і міжнародних конкурсах, ефективно управляти ресурсами та забезпечувати результативність наукових досліджень у закладі вищої освіти.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- сформувати розуміння сутності, класифікації та життєвого циклу наукового проєкту;
- ознайомити з нормативно-правовими засадами організації наукової та грантової діяльності;
- розвинути навички пошуку та аналізу грантових можливостей на національному й міжнародному рівнях;
- навчити розробляти концепцію проєкту, формулювати проблему, мету, завдання, очікувані результати та показники ефективності;
- сформувати вміння складати бюджет проєкту та обґрунтовувати витрати;

- розвинути компетентності з підготовки грантової заявки відповідно до вимог донорських організацій;
- сформувати навички управління проєктною командою, моніторингу та звітності за результатами реалізації проєкту;
- сприяти розвитку академічної доброчесності та етичної відповідальності у науково-проєктній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- сутність, типологію та основні етапи реалізації наукових проєктів;
- принципи та інструменти проєктного менеджменту в науковій сфері;
- джерела фінансування наукових досліджень (державні, міжнародні, приватні фонди, грантові програми);
- структуру та вимоги до підготовки грантової заявки;
- правила формування бюджету та фінансового менеджменту проєкту;
- механізми моніторингу, оцінювання ефективності та підготовки звітної документації;
- етичні принципи здійснення наукових досліджень і грантової діяльності.

уміти:

- здійснювати пошук актуальних грантових програм і аналізувати їх умови;
- розробляти концепцію наукового проєкту та логіко-структурну матрицю;
- формулювати мету, завдання, результати та індикатори досягнення цілей проєкту;
- готувати повний пакет документів для подання грантової заявки;
- складати обґрунтований бюджет проєкту та план його реалізації;
- організувати роботу проєктної команди та здійснювати координацію діяльності учасників;
- здійснювати моніторинг виконання проєкту, готувати проміжні та фінальні звіти;
- забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності та фінансової прозорості у процесі реалізації наукових проєктів.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть додатково набути такі *soft skills*:

- *стратегічне та проєктне мислення*: уміння визначати довгострокові цілі наукової діяльності, планувати етапи реалізації проєкту, прогнозувати ризики та оцінювати потенційний вплив результатів дослідження; здатність мислити системно та працювати з комплексними завданнями;
- *аналітичні навички та критичне мислення*: уміння аналізувати вимоги грантових конкурсів, оцінювати релевантність ідей,

обґрунтовувати наукову новизну та практичну значущість проєкту; здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах конкуренції;

- *комунікативні навички*: уміння вести ділове листування з грантодавцями та партнерами, презентувати проєктні ідеї, працювати в міждисциплінарних і міжнародних командах; здатність ефективно аргументувати та відстоювати власну позицію;
- *навички публічної презентації ідей*: уміння стисло й переконливо представляти концепцію проєкту, результати досліджень і звітність; розвиток упевненості під час публічних виступів, участі в конкурсних відборах та експертних обговореннях;
- *лідерство та командна взаємодія*: здатність формувати й координувати роботу проєктної команди, розподіляти обов'язки, мотивувати учасників та забезпечувати досягнення спільних результатів;
- *тайм-менеджмент і самоменеджмент*: уміння ефективно планувати власну діяльність і діяльність команди, дотримуватися дедлайнів, працювати в умовах багатозадачності та обмежених ресурсів;
- *відповідальність і фінансова культура*: здатність раціонально управляти бюджетом проєкту, дотримуватися принципів прозорості, академічної доброчесності та етичних стандартів у грантовій діяльності;
- *адаптивність і стресостійкість*: уміння працювати в умовах конкурсного відбору, реагувати на зауваження експертів, доопрацьовувати проєктні пропозиції та ефективно діяти в ситуаціях невизначеності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Тема 1. Теоретико-методологічні засади наукових проєктів

Сутність понять «науковий проєкт» і «грант». Види наукових проєктів (фундаментальні, прикладні, інноваційні, міжнародні). Життєвий цикл проєкту: ініціювання, планування, реалізація, моніторинг, завершення. Проєктний підхід у науковій діяльності. Логіко-структурна модель проєкту. Актуальність, наукова новизна та практична значущість дослідження.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення наукової та грантової діяльності

Законодавча база організації наукових досліджень. Державна політика у сфері науки та інновацій. Правові аспекти участі у грантових програмах. Академічна доброчесність у проєктній діяльності. Захист прав інтелектуальної власності в межах реалізації наукових проєктів.

Тема 3. Джерела фінансування наукових досліджень і грантові програми

Національні та міжнародні фонди підтримки науки. Державні, приватні та корпоративні гранти. Особливості участі у міжнародних програмах академічної мобільності та дослідницького співробітництва. Пошук грантових можливостей і аналіз конкурсної документації. Вимоги донорських організацій до заявників.

Тема 4. Розроблення концепції наукового проєкту

Формулювання проблеми, мети та завдань дослідження. Визначення цільових груп і бенефіціарів. Планування результатів та індикаторів їх досягнення. Методологія та методи дослідження. Побудова логіко-структурної матриці проєкту. Оцінювання ризиків і шляхів їх мінімізації.

Тема 5. Підготовка та оформлення грантової заявки

Структура грантової заявки. Написання анотації (abstract) і опису проєкту. Обґрунтування актуальності, новизни та впливу. Формування плану реалізації проєкту (Gantt chart). Типові помилки при підготовці заявки та способи їх уникнення. Етика ділового листування з грантодавцями.

Тема 6. Бюджетування та фінансовий менеджмент наукового проєкту

Принципи формування бюджету проєкту. Категорії витрат і правила їх обґрунтування. Співфінансування та фінансова сталість проєкту. Фінансова звітність і контроль використання коштів. Прозорість та підзвітність у грантовій діяльності.

Тема 7. Управління проєктною командою та комунікація

Формування та структура проєктної команди. Ролі та відповідальність учасників. Лідерство і координація діяльності. Комунікація з партнерами та стейкхолдерами. Міжнародне та міждисциплінарне співробітництво. Управління конфліктами в проєктній діяльності.

Тема 8. Моніторинг, оцінювання та звітність у наукових проєктах

Система моніторингу та оцінювання ефективності реалізації проєкту. Кількісні та якісні показники результативності. Підготовка проміжних і фінальних звітів. Поширення результатів дослідження (дисемінація). Забезпечення сталості та масштабування результатів проєкту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин	
		Заочна форма	Самостій на робота

	Лекції	Практичні	Семинарські	
Тема 1. Теоретико-методологічні засади наукових проєктів	2			20
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення наукової та грантової діяльності		2		
Тема 3. Джерела фінансування наукових досліджень і грантові програми	2			22
Тема 4. Розроблення концепції наукового проєкту		2		
Тема 5. Підготовка та оформлення грантової заявки	2			20
Тема 6. Бюджетування та фінансовий менеджмент наукового проєкту		2		22
Тема 7. Управління проєктною командою та комунікація	2			20
Тема 8. Моніторинг, оцінювання та звітність у наукових проєктах		2		
Разом	120	8	8	104

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади наукових проєктів</p> <p>Сутність понять «науковий проєкт» і «грант». Види наукових проєктів (фундаментальні, прикладні, інноваційні, міжнародні). Життєвий цикл проєкту: ініціювання, планування, реалізація, моніторинг, завершення. Проєктний підхід у науковій діяльності. Логіко-структурна модель проєкту. Актуальність, наукова новизна та практична значущість дослідження.</p>	2
<p>Тема 3. Джерела фінансування наукових досліджень і грантові програми</p> <p>Національні та міжнародні фонди підтримки науки. Державні, приватні та корпоративні гранти. Особливості участі у міжнародних програмах академічної мобільності та дослідницького співробітництва. Пошук грантових можливостей і аналіз конкурсної документації. Вимоги донорських організацій до заявників.</p>	2

<p>Тема 5. Підготовка та оформлення грантової заявки Структура грантової заявки. Написання анотації (abstract) і опису проєкту. Обґрунтування актуальності, новизни та впливу. Формування плану реалізації проєкту (Gantt chart). Типові помилки при підготовці заявки та способи їх уникнення. Етика ділового листування з грантодавцями.</p>	2
<p>Тема 7. Управління проєктною командою та комунікація Формування та структура проєктної команди. Ролі та відповідальність учасників. Лідерство і координація діяльності. Комунікація з партнерами та стейкхолдерами. Міжнародне та міждисциплінарне співробітництво. Управління конфліктами в проєктній діяльності.</p>	2

5.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема і зміст практичного заняття	К-ть годин
1.	<p>Тема 2. Нормативно-правове забезпечення наукової та грантової діяльності Законодавча база організації наукових досліджень. Державна політика у сфері науки та інновацій. Правові аспекти участі у грантових програмах. Академічна доброчесність у проєктній діяльності. Захист прав інтелектуальної власності в межах реалізації наукових проєктів.</p>	2
2.	<p>Тема 4. Розроблення концепції наукового проєкту Формулювання проблеми, мети та завдань дослідження. Визначення цільових груп і бенефіціарів. Планування результатів та індикаторів їх досягнення. Методологія та методи дослідження. Побудова логіко-структурної матриці проєкту. Оцінювання ризиків і шляхів їх мінімізації.</p>	2
3.	<p>Тема 6. Бюджетування та фінансовий менеджмент наукового проєкту Принципи формування бюджету проєкту. Категорії витрат і правила їх обґрунтування. Співфінансування та фінансова сталість проєкту. Фінансова звітність і контроль використання коштів. Прозорість та підзвітність у грантовій діяльності.</p>	2
4.	<p>Тема 8. Моніторинг, оцінювання та звітність у наукових проєктах Система моніторингу та оцінювання ефективності реалізації проєкту. Кількісні та якісні показники результативності. Підготовка проміжних і фінальних звітів. Поширення результатів дослідження (дисемінація). Забезпечення сталості та масштабування результатів проєкту.</p>	2

5.3. Самостійна робота

1.	<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади наукових проєктів</p> <p>1.1. Підготувати короткий конспект з теми. Занотувати визначення понять: «науковий проєкт», «грант», «життєвий цикл проєкту», «проєктний підхід», «логіко-структурна модель», «актуальність дослідження», «наукова новизна», «практична значущість».</p> <p>1.2. Розробити структурно-логічну схему (у вигляді таблиці або інфографіки), що відображає життєвий цикл наукового проєкту (ініціювання, планування, реалізація, моніторинг, завершення). До кожного етапу визначити основні завдання, очікувані результати та відповідальних осіб.</p> <p>1.3. Підготувати письмове обґрунтування актуальності обраної теми дослідження (1–2 сторінки), аргументувавши її наукову новизну та практичну значущість у сучасному освітньому чи науковому контексті.</p>	20
2.	<p>Тема 3. Джерела фінансування наукових досліджень і грантові програми</p> <p>3.1. Підготувати короткий конспект з теми. Занотувати визначення понять: «грант», «донорська організація», «грантова програма», «академічна мобільність», «міжнародне наукове співробітництво», «конкурсна документація», «аплікаційна форма», «критерії відбору».</p> <p>3.2. Розробити алгоритм пошуку грантових можливостей за обраним науковим напрямом (у вигляді покрокової інструкції або схеми). Визначити інформаційні ресурси, платформи та професійні мережі, які доцільно використовувати.</p> <p>3.3. Підготувати коротке аналітичне есе (1–2 сторінки) на тему: «Можливості та виклики участі українських науковців у міжнародних грантових програмах», обґрунтувавши власну позицію щодо значення грантової діяльності для професійного розвитку дослідника.</p>	22
3.	<p>Тема 5. Підготовка та оформлення грантової заявки</p> <p>5.1. Розробити план реалізації проєкту у вигляді діаграми Гантта (Gantt chart), визначивши етапи, терміни виконання, відповідальних осіб та ключові результати. Додатково описати можливі ризики на кожному етапі та способи їх мінімізації.</p> <p>5.2. Скласти перелік (10–12 позицій) типових помилок під час підготовки грантової заявки (логічна неузгодженість, невідповідність бюджету цілям проєкту, перевантаженість тексту, ігнорування критеріїв оцінювання тощо) та</p>	20

	<p>запропонувати практичні способи їх уникнення. Подати результат у формі методичних рекомендацій для заявника.</p> <p>5.3. Підготувати зразок ділового листа грантодавцю (запит щодо уточнення умов конкурсу або супровідний лист до заявки). Дотриматися норм професійної етики, академічної доброчесності та стандартів офіційного ділового спілкування.</p>	
4.	<p>Тема 6. Бюджетування та фінансовий менеджмент наукового проєкту</p> <p>6.1. Розробити приклад бюджету для змодельованого наукового проєкту (1–2 роки реалізації). Передбачити основні категорії витрат (оплата праці, обладнання, матеріали, відрядження, послуги, адміністративні витрати тощо), обґрунтувати кожен статтю витрат і пояснити її зв'язок із запланованими результатами проєкту. Подати результат у вигляді таблиці з коротким пояснювальним коментарем.</p> <p>6.3. Запропонувати модель фінансової звітності за проєктом: визначити структуру проміжного та фінального фінансового звіту, описати процедури внутрішнього контролю використання коштів, механізми забезпечення прозорості та підзвітності у грантовій діяльності. Оформити відповідь у вигляді структурованої схеми або методичних рекомендацій (1–2 стор.).</p> <p>6.4. Проаналізувати поняття «співфінансування» та «фінансова сталість проєкту». Навести приклади можливих джерел співфінансування (власні кошти установи, партнерські внески, залучення додаткових ресурсів) і розробити короткий план забезпечення сталості результатів проєкту після завершення грантового фінансування.</p>	22
5.	<p>Тема 7. Управління проєктною командою та комунікація</p> <p>7.1. Підготувати короткий конспект з теми. Занотувати визначення понять: «проєктна команда», «роль у команді», «лідерство в проєкті», «координація діяльності», «стейкхолдери», «міжнародне співробітництво», «міждисциплінарна взаємодія», «комунікаційний план проєкту», «конфлікт у проєктній діяльності».</p> <p>7.2. Розробити комунікаційний план проєкту, який передбачає взаємодію з партнерами та стейкхолдерами (донори, наукові установи, громадські організації, цільові групи). Визначити канали комунікації, періодичність звітування, відповідальних осіб і форми представлення результатів (презентації, звіти, публікації, зустрічі тощо).</p> <p>7.3. Описати змодельовану конфліктну ситуацію в межах проєктної команди (наприклад, порушення дедлайнів,</p>	20

	розподіл бюджету, різні підходи до методології дослідження). Визначити тип конфлікту, його причини, стадії розвитку та запропонувати оптимальні стратегії врегулювання з позиції керівника проєкту.	
--	---	--

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти під час вивчення дисципліни **«Наукові проєкти та грантова діяльність»** застосовується комплексний підхід, що поєднує сучасні освітні технології, елементи проєктного навчання та практико-орієнтовані методи формування грантової компетентності.

На лекційних заняттях навчальний матеріал подається структуровано, логічно та відповідно до змістових модулів дисципліни. Особлива увага приділяється теоретико-методологічним засадам наукових проєктів, алгоритму підготовки грантових заявок, фінансовому менеджменту та управлінню проєктною командою. Застосовуються пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові та аналітичні методи навчання. Лекції проводяться у форматі проблемних, інтерактивних і мультимедійних занять із використанням елементів обговорення, аналізу реальних грантових кейсів, розгляду конкурсної документації та прикладів успішних проєктів. Активно застосовуються методи стимулювання критичного мислення (постановка проблемних запитань, аналіз типових помилок у заявках, експертне оцінювання проєктних ідей). Для підвищення ефективності сприйняття інформації використовуються мультимедійні презентації, логіко-структурні схеми, зразки апікаційних форм, бюджетні таблиці, нормативно-правові документи та шаблони проєктної документації.

Під час практичних занять переважають інтерактивні та практико-орієнтовані методи навчання, спрямовані на формування прикладних навичок у сфері грантової діяльності. Використовуються кейс-метод, аналіз конкурсних оголошень, моделювання підготовки грантової заявки, розроблення логіко-структурної матриці проєкту, складання бюджету, створення діаграми Гантта. Застосовуються індивідуальна та командна форми роботи, ділові й рольові ігри (захист проєкту перед «експертною комісією», переговори з донором), мозкові штурми, презентації проєктних ідей, взаємооцінювання. Широко використовується проблемно-орієнтоване навчання для розв'язання практичних ситуацій, пов'язаних із підготовкою та реалізацією наукових проєктів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на формування навичок пошуку грантових можливостей, аналізу вимог донорських організацій, підготовки аналітичних оглядів, розроблення власних проєктних пропозицій, складання бюджетів та планів реалізації проєкту. Передбачається підготовка есе, міні-проєктів, аналітичних звітів, порівняльних таблиць грантових програм, розроблення комунікаційних

планів та фінансових моделей проєкту. Значна увага приділяється розвитку дослідницької автономії, академічної доброчесності, відповідальності та навичок самоменеджменту в процесі проєктної діяльності.

В умовах дистанційної моделі навчання активно використовуються сучасні технології. Інтерактивні лекції та семінари проводяться з допомогою хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365. Платформа Microsoft Teams застосовується для виконання самостійних дослідницьких і тестових завдань. Для оперативного зв'язку та обміну матеріалами використовується месенджер Viber. Онлайн-опитування та тестування проводяться за допомогою Google Forms.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Наукові проєкти та грантова діяльність» включає систематичне оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (з тем, визначених для аудиторного опрацювання та самостійного вивчення).

Поточний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу конкурсної документації грантових програм, нормативно-правових і методичних матеріалів у сфері наукової діяльності;
- участі в обговоренні теоретичних питань та аналізі практичних кейсів із підготовки й реалізації наукових проєктів;
- підготовки та презентації проєктних ідей, логіко-структурних матриць, бюджетів і комунікаційних планів;
- виконання індивідуальних і командних завдань (розробка грантової заявки, аналітичні огляди грантових можливостей, фінансові розрахунки тощо).

Конкретні форми поточного контролю.

Усні форми поточного контролю:

- фронтальне опитування з ключових теоретичних положень (життєвий цикл проєкту, структура грантової заявки, принципи бюджетування);
- індивідуальне усне опитування після аналізу грантових кейсів;
- участь у дискусіях щодо вибору джерел фінансування, управління ризиками, формування команди проєкту;
- аргументування позиції під час міні-дебатів (наприклад, щодо доцільності певної моделі фінансування чи підходу до реалізації проєкту);
- усні рефлексивні звіти про результати командної роботи над проєктною ідеєю.

Письмові форми поточного контролю:

- аналітичні роботи за тематикою грантової діяльності (огляд грантових програм, аналіз вимог донорів);
- письмовий аналіз структури та змісту грантової заявки;
- розробка фрагментів заявки (анотація, обґрунтування актуальності, опис методології, бюджет);
- есе з проблем фінансування науки та міжнародного співробітництва;
- тестові завдання (вибір однієї відповіді, множинний вибір, встановлення відповідності);
- підготовка індивідуального плану розвитку грантової активності дослідника.

Практичні форми поточного контролю:

- моделювання процесу підготовки та подання грантової заявки;
- створення міні-проектів із розробленням логіко-структурної матриці та бюджету;
- формування діаграми Гантта для планування реалізації проекту;
- моделювання роботи проектної команди та розподілу ролей;
- аналіз ризиків і розробка механізмів фінансового контролю.

Презентації з використанням мультимедійних засобів:

- представлення власної проектної ідеї;
- захист змодельованої грантової заявки перед «експертною комісією»;
- презентація результатів аналізу грантових програм і джерел фінансування.

Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється у формі заліку. Залік включає:

- теоретичні питання для перевірки знання та розуміння концептуальних засад проектної та грантової діяльності, структури наукового проекту, принципів бюджетування, фінансової звітності та управління командою;
- практичні завдання для перевірки рівня сформованості компетентностей у сфері розроблення грантової заявки, планування бюджету, побудови логіко-структурної матриці та прийняття управлінських рішень у змодельованих або наближених до реальних умовах проектної діяльності.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали за лекції враховують такі показники: активність участі здобувача у дискусіях, самостійна підготовка виступів з тем, винесених на самостійне опрацювання, виконання завдань для самоперевірки, опрацювання додаткових матеріалів з тем курсу.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконання практичних завдань, усні виступи з доповіддю, опрацювання

джерел, розробку та захист індивідуальних або групових міні-проектів, підготовку презентацій за обраними темами, активність під час дискусій і виконання практичних завдань (аналіз кейсів, рольові ігри).

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, написання есе, підготовку презентацій (інших візуальних матеріалів з дисципліни), опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, активність самостійної пошукової роботи.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів роботи здобувачів освіти відбувається за **100 бальною шкалою**. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

№ теми	1	2	3	4	5	6	7	8	Разом
Види навчальної роботи									
Лекції	1		1		1		1		4
Практичні заняття		8		8		8		8	32
Самостійна робота	8		7		8	8	8		39
Залік									25
Загальний бал									100

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною шкалою згідно наступних критеріїв:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (зокрема у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«82-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (зокрема у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«74-81 балів» – здобувач вищої освіти у переважній більшості володіє навчальним матеріалом, викладає його під час усних виступів та письмових відповідей (зокрема у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому більшість обов’язкової літератури. Але при викладанні питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.

«60-73 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (зокрема у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 60 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні погляди на будь-яку проблему, тему, питання і зробити узагальнювальні висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни впродовж навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	А	відмінно
82 – 89	В	добре
74 – 81	С	

64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації в програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Ютуб та публічні відеолекції в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні і схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365, Навчально-інформаційний портал БІНПО, єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання:

- мережа Інтернет, електронні пристрої, зокрема персональні.

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

1. Сутність понять «науковий проєкт» і «грант».
2. Класифікація наукових проєктів: фундаментальні, прикладні, інноваційні, міжнародні.
3. Життєвий цикл наукового проєкту та його основні етапи.

4. Особливості ініціювання та планування наукового проєкту.
5. Проєктний підхід у науковій діяльності: принципи та переваги.
6. Логіко-структурна модель проєкту: зміст і призначення.
7. Актуальність, наукова новизна та практична значущість дослідження.
8. Законодавча база організації наукових досліджень в Україні.
9. Державна політика у сфері науки та інновацій.
10. Правові аспекти участі у грантових програмах.
11. Академічна доброчесність у науковій та проєктній діяльності.
12. Захист прав інтелектуальної власності в межах реалізації наукових проєктів.
13. Національні та міжнародні фонди підтримки науки.
14. Державні, приватні та корпоративні гранти: особливості та відмінності.
15. Міжнародні програми академічної мобільності та дослідницького співробітництва.
16. Пошук грантових можливостей і аналіз конкурсної документації.
17. Вимоги донорських організацій до заявників.
18. Формулювання проблеми, мети та завдань наукового дослідження.
19. Визначення цільових груп і бенефіціарів проєкту.
20. Планування результатів та індикаторів їх досягнення.
21. Методологія та методи дослідження в науковому проєкті.
22. Побудова логіко-структурної матриці проєкту.
23. Оцінювання ризиків наукового проєкту та шляхи їх мінімізації.
24. Структура та обов'язкові елементи грантової заявки.
25. Написання анотації (abstract) і розгорнутого опису проєкту.
26. Обґрунтування актуальності, новизни та очікуваного впливу проєкту.
27. План реалізації проєкту та використання діаграми Ганта (Gantt chart).
28. Типові помилки при підготовці грантової заявки та способи їх уникнення.
29. Етика ділового листування з грантодавцями.
30. Принципи формування бюджету наукового проєкту.
31. Категорії витрат і правила їх обґрунтування у грантовій діяльності.
32. Співфінансування та забезпечення фінансової сталості проєкту.
33. Фінансова звітність і контроль використання грантових коштів.
34. Прозорість і підзвітність у реалізації наукових проєктів.
35. Формування та структура проєктної команди.
36. Ролі, відповідальність і лідерство в управлінні проєктом.
37. Комунікація з партнерами, стейкхолдерами та донорами.
38. Міжнародне та міждисциплінарне співробітництво у наукових проєктах.
39. Моніторинг та оцінювання ефективності реалізації проєкту.

40. Підготовка звітності, дисемінація результатів і забезпечення сталості проєкту.

12. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабміну від 12 серпня 2015 року № 579), «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Порядку визнання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти», «Положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти» часткове зарахування результатів навчання можливе в результаті проходження освітніх курсів на платформах та отримання відповідних сертифікатів, зокрема:

1. Nonprofit Grant Writing Course

<https://www.elevify.com/en-us/courses/education-humanities-and-social-sciences/ngos/nonprofit-grant-writing-course-737cd>

2. Grants Management Training Course <https://www.elevify.com/en-us/courses/business-and-economics/management-and-administration/grants-management-training-course-ab660>

3. Grant Management Course

<https://www.elevify.com/en-us/courses/education-humanities-and-social-sciences/ngos/grant-management-course-c5b5f>

4. Call for Projects Training

<https://www.elevify.com/en-us/courses/business-and-economics/management/call-for-projects-training-493ac>

5. Scientific Writing for Research Grant Proposals

<https://www.coursera.org/learn/scientific-writing>

6. Free Grant Writing Classes

<https://www.nonprofitready.org/grant-writing-classes>

7. Написання грантів: Як залучити фінансування та створити переможну заявку

<https://ugfacademy.mylearnworlds.com/course/grant-writing-penn-extension?register=true>

Часткове зарахування результатів навчання з певних тем дисципліни можливе за участі здобувача освіти в Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних наукових конференціях, семінарах, майстеркласах, програмах міжнародного стажування з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Васильєва О. В., Кліменкова В. І. Досвід участі науковців України у проєктах із грантовим фінансуванням. *Science and Science of Science*. 2025. № 3(129). С. 63–76. <https://doi.org/10.15407/sofs2025.03.063>
2. Васильєва С. О., Боярська-Хоменко А. В. Освітня програма «Гранти та проектна діяльність» як засіб розвитку проектних умінь у здобувачів III ступеня та наукової вищої освіти. *Освіта та психологія*. 2020. Вип. 63. С. 10-18. URL: <https://doi.org/10.34142/2312-2471.2020.63.02>
3. Єгорова І. Управління проєктами і фандрайзинг у сфері освіти: навчально-методичний посібник до курсу. Івано-Франківськ. 2021. 140 с.
4. Ільченко В. М., Кубай Д. В., Пістунова В. О. Ефективні інструменти та стратегії залучення фінансування через фандрайзинг та грантрайтинг: від ідеї до реалізації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2(49). С. 213–217. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-33>
5. Калашнікова С. В. Правові аспекти управління міжнародними проєктами у сфері науки та освіти. *Право України*. 2021. № 5. С. 60-66.
6. Каліна К.Є., Недря К.М., Рибалко Л.С., Трубавіна І.М. Поняття про теоретико-методологічні основи застосування грантів і здійснення фандрайзингової діяльності для українських науковців у сфері педагогіки. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. 2022. № 58. С.123-134.
7. Кобеля-Звір М.Я. Як отримати грант. Методика та стратегія залучення грантових ресурсів : посібник. 2022. 268 с.
8. Кобеля-Звір М. Я. Важливі аспекти формування грантової заявки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія Економіка і управління*. 2023. Том.34. Вип. № . С.33-38
9. Кобеля-Звір М. Я., Звір Ю. В. Основні підходи до класифікації грантів. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. № 74. С. 102-107.
10. Кобеля-Звір М. Я. Гранти програми Європейської комісії «Еразмус» для молодих підприємців». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2024. Т. 35 (74). № 2. С.6-10.
11. Кобеля-Звір М. Я. Грантознавство як галузь знань про гранти. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3(50). С. 68-75.
12. Коробова А., Турко Н. Книга про гранти 2.0 : практичний посібник. Київ : Растр-7, 2025. 248 с.
13. Петровська О., Кухаренко О. Формування успішних команд: як організаційна культура впливає на професійний розвиток співробітників. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. Вип. 12, с. 14–20. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/217>
14. Терещук Г.І. Грантова діяльність університету як чинник інтернаціоналізації вищої освіти. *Вища школа*. 2020. № 2. С. 34–41.

15. Bloch C., Graversen E.K., Pedersen H.S. Competitive Research Grants and Their Impact on Career Performance. *Minerva*. 2014. No. 52. P. 77-96. <https://doi.org/10.1007/s11024-014-9247-0>

Допоміжні:

1. Боришкевич І. І., Якубів В. М., Григорук І. І. Розвиток лідерства та командоутворення у діяльності закладів освіти. *Modern Economics*. 2022. № 35(2022). С. 34-42. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V35\(20\)](https://doi.org/10.31521/modecon.V35(20))

2. Кузьменко Ю., Валюкевич Т., Шевченко І. Грантова діяльність та фандрейзинг у ВНЗ. *Сьогоднішня наука і техніка*. 2023. № 7(22). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7\(21\)-373-382](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7(21)-373-382)

3. Максак І., Радченко М. Європейські гранти у контексті неформальної освіти. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2023. Том 177. № 21. С. 21-26.

4. Прокопенко Л., Каракоз О., Касьян, В. Грантові проекти як засіб активізації інноваційної діяльності бібліотек. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. № (16). С. 146–161. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348087>

5. Browning B. Grant writing for dummies. Hoboken : For Dummies, 2021. 432 p.

6. Highsmith J. Agile project management. Boston : Addison-Wesley, 2009. 224 p.

7. Kendrick T. Identifying and managing project risk. New York : AMACOM, 2015. 336 p.

8. Lee S., Bozeman B. The impact of research collaboration on scientific productivity. *Social Studies of Science*. 2025. Vol. 35. No. 5. P. 673-702. <https://doi.org/10.1177/0306312705052359>

9. Renfro J. Grant writing: the essentials. Minneapolis : University of Minnesota Libraries Publishing, 2024. 150 p.

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>

3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

5. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua

6. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>

